

Pellervon
taloustutkimus

Lausunto
5.7.2022

Pellervon taloustutkimus PTT:n lausunto maa- ja metsätalousministeriölle

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI MAATALOUSTUOTTEIDEN MARKKINAJÄRJESTELYSTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA, VN/16452/2022

Lausunnolla olevassa esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annettua lakia. Esityksen mukaan hedelmä- ja vihannealan tuottajaorganisaatioita ja niihin liittyvää tukea sekä mehiläishoitotukea koskevat säännökset muutetaan vastaamaan Euroopan unionin (EU) yhteisen maatalouspolitiikan uuden rahoituskauden lainsäädäntöä. Lakiin muutettaisiin myös mainittuja tukia koskevat EU:n lainsäädännön edellyttämät seuraamuksia ja takaisinperintää koskevat säännökset, joista tulisi jatkossa säätää tarkemmin kansallisesti. Valtaosa pykälien muutosesityksistä on teknisiä.

PTT:n ja Luken yhdessä toteuttama hanke ”Tuottajien yhteistyön markkinavaikutukset” suosittaa, että tuottajayhteistyön edellytyksiä tulisi edesauttaa monin eri keinoin. Suomeen on perustettu tuottajaorganisaatioita vuoden 2019 jälkeen perinteisen vihannes- ja marja-alan ulkopuolella vain neljä: lammas-, peruna- ja kananmuna-alalla. Peltokasvialalla ja lukuisten erikoistuotteiden markkinoilla tuottajaorganisaatioilla olisi potentiaali vahvistaa tuottajien neuvotteluvoimaa elintarvikeketjussa ja tuoda sen kautta myös parempaa kannattavuutta. Vaatimaton perustamisvauhti nostaa esiin tarpeen tehostaa tuottajayhteistyötä edistävää toimintaa. Haasteena on ollut, ettei Suomen lainsäädäntö ole ollut kaikilta osin ajan tasalla EU:n lainsäädännön kanssa. Maatalouden markkinajärjestelyitä koskevan lain muuttaminen yhteensopivaksi EU:n lainsäädännön kanssa on PTT:n näkemyksen mukaan perusteltua, jotta vältetään väärinkäsityksiltä ja sekaannuksilta.

Lausunnolla olevassa esityksessä mainitaan, että tuottajaorganisaatiot on perustettava tuottajien aloitteesta ja että hallinnon neuvonnasta ja kannustuksesta huolimatta tuottajat eivät ole perustaneet tuottajaorganisaatioita, ja siten riskinä olisi ollut suorista tuista irrotetun tukisumman jääminen käyttämättä. PTT pitää tärkeänä, että ennen CAP-ohjelmakauden välitarkastusta selvitetään tuottajien

kiinnostusta tuottaorganisaatioiden perustamiseen myös muilla kuin nk. pakollisilla aloilla ja tarkastellaan mahdollisuus laajentaa tuottajaorganisaatioiden toiminnan ja investointien tukia myös muille tuotannonaloille.

Lisätietoja lausunnon valmistelijoilta:

Sari Forsman-Hugg, tutkimusjohtaja, puh. 0400 639 450, sari.forsman-hugg(at)ptt.fi

Päivi Kujala, vanhempi maatalousekonomisti, puh. 040 194 5184, paivi.kujala(at)ptt.fi